

Звіт

**завідувача кафедри конституційного і муніципального права доцента Марка
ВОРОНОВА про роботу за 2024/2025 н.р.**

Кафедра конституційного і муніципального права

Факультет (навчально-науковий інститут, центр) юридичний факультет

Кількість ставок науково-педагогічних працівників станом на 1 червня поточного року: 6.0

Кафедра конституційного і муніципального права є одним зі структурних підрозділів юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, що проводить навчальну, навчально-методичну, наукову та навчально-виховну роботу з підготовки фахівців за спеціальностями 081 «Право», 293 «Міжнародне право», а також міжфакультетські вибіркові навчальні дисципліни. Наукова діяльність кафедри здійснюється за такими пріоритетними напрямками, як: шляхи удосконалення механізму забезпечення прав і свобод людини і громадянина; проблеми впровадження конституційної та муніципальної реформ в Україні.

Кафедра має високий кадровий потенціал, до складу якого входить 7 фахівців, зокрема один доктор юридичних наук та шість кандидатів юридичних наук.

Кафедра забезпечує викладання низки базових дисциплін та спецкурсів конституційно-правового та муніципально-правового спрямування студентам бакалавріату та магістратури юридичного факультету денної і заочної форм навчання, а також студентам інших факультетів університету під час викладання міжфакультетських вибіркових дисциплін. Навчальні дисципліни, що викладаються на кафедрі: «Конституційне право України»;

«Конституційне право України (загальна частини); «Конституційне право України (особлива частини); «Актуальні проблеми конституційного права України»; «Державне (конституційне) право зарубіжних країн»; «Конституційне право ЄС»; «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС»; «Національні та регіональні механізми захисту прав людини»; «Муніципальне право»; «Сучасні проблеми юридичної науки»; «Конституційно-правові засади зовнішньої політики»; «Міжнародні виборчі стандарти»; «Виборче право»;

«Інститути громадянського суспільства»; «Міжнародні стандарти місцевого самоврядування»; «Міжпарламентське співробітництво»; «Прецеденти Європейського суду з прав людини»; «Конституція. Держава. Суспільство»; «Захист прав людини в конституційній державі»; «Вступ до права та практики Європейського суду з прав людини»; «Правові засади муніципальної демократії»; «Конституційна юстиція»; «Сучасна конституційно-правова доктрина»; «Конституційно-правове забезпечення недоторканності приватного життя»; «Засади конституційного ладу».

Кафедра працює з метою реалізації положень Статуту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, Стратегії розвитку Каразінського університету 2019-2025 роках, інших нормативно-правових актів.

1. Кадровий склад

Вчені ступені, звання викладачів кафедри:

ВОРОНОВ М., к.ю.н., доцент, зав. кафедри.

СЕРЬОГІН В., д.ю.н., професор;

ГРИШКО Л., к.ю.н.;

ГУДЗЬ Л., к.ю.н., доцентка;

ЗУБЕНКО Г., к.ю.н., доцентка;

ДАНІЧЕВА К., к.ю.н., доцентка;

МАРЦЕЛЯК С., к.ю.н., доцентка;

Залучення кафедрою іноземних викладачів до викладання курсу (розділу курсу) у поточному навчальному році:

1. Пшивора Богуслав, Польща – 4 години.
2. Гартвіг Маттіас, ФРН, – 6 годин.
3. Альбанезі Енріко, Італія – 6 годин.

2.МЕТОДИЧНА РОБОТА

2.1. Створення дистанційних курсів, що відкриті для загального доступу студентів, усі навчальні дисципліни, які викладаються викладачами кафедри, забезпечені можливостями дистанційного навчання (усі дисципліни представлені на платформі Moodle).

2.2.Оновлення та доповнення навчальних матеріалів (робочих програм навчальних дисциплін, зразків екзаменаційних (залікових) білетів тощо).

«Конституційне право України»; «Конституційне право України (загальна частини); «Конституційне право України (особлива частини); «Актуальні проблеми конституційного права України»; «Державне (конституційне) право зарубіжних країн»; «Конституційне право ЄС»; «Європейські стандарти місцевого самоврядування та регіональна політика ЄС»; «Національні та регіональні механізми захисту прав людини»; «Муніципальне право»; «Сучасні проблеми юридичної науки»; «Конституційно-правові засади зовнішньої політики»; «Міжнародні виборчі стандарти»; «Виборче право»; «Інститути громадянського суспільства»; «Міжнародні стандарти місцевого самоврядування»; «Прецеденти Європейського суду з прав людини»; «Конституція. Держава. Суспільство»; «Захист прав людини в конституційній державі»; «Вступ до права та практики Європейського суду з прав людини»; «Правові засади муніципальної демократії»; «Конституційна юстиція»; «Сучасна конституційно-правова доктрина»; «Конституційно-правове забезпечення недоторканності приватного життя»; «Засади конституційного ладу».

2.3. Оновлення засобів діагностики навчальних досягнень студентів з навчальних дисциплін (платформа Moodle).

2.4. Розроблення і впровадження засобів комп'ютерного контролю знань з навчальних дисциплін(платформа Moodle).

2.5.Проведення методичних семінарів на кафедрі:

«Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Конституційне право України» та керівництво перевірок курсових робіт в умовах воєнного часу» (жовтень 2024 р.);

«Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Державне (конституційне) право зарубіжних країн» в умовах воєнного часу» (січень 2025);

«Організація навчального процесу з навчальної дисципліни «Демократія участі й багаторівневе управління в ЄС» (січень 2025 р.)

2.6. Підготовка навчально-методичних матеріалів:

2.6.1. Сучасний конституціоналізм : матеріали до семінарських занять / уклад. : М. М. Воронов, Л.В. Гудзь, Г. В. Зубенко. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2025. 42 с.

2.6.2. Виборче право : матеріали до семінарських занять та самостійної роботи студентів / уклад. : М. М. Воронов, Л.В. Гудзь, Г.В. Зубенко. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2025. 42 с.

2.6.3. Міжнародно-правове забезпечення міграційних процесів: матеріали до семінарських занять та самостійної роботи студентів / уклад. :, Л.М. Гришко, Г.В. Зубенко, С.М. Марцеляк. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна. 2025. 52 с.

3.ВІДКРИТІСТЬ РОБОТИ

1. Присутність кафедри у веб-просторі:

- наявність на сайті факультету на персональній сторінці кафедри робочих програм навчальних дисциплін на поточний навчальний рік, методичних вказівок написання курсових робіт для студентів денної та заочної форм навчання, програм практик, графіків проведення відкритих занять, індивідуальних консультацій, наукових заходів кафедри, наукових досягнень викладачів кафедри, перелік грантових проєктів кафедри тощо.
- заходи кафедри оприлюднюються викладачами кафедри на Фейсбуці;
- проведено засідань кафедри – 11.

4.НАУКОВА РОБОТА

4.1. Виконання наукових досліджень, інноваційна діяльність, отримання благодійної допомоги для зміцнення матеріально-технічного та методичного забезпечення освітнього процесу і наукових досліджень:

4.1.1. Реалізація Модулю програми Erasmus+ Jean Monnet по темі «Конституційне право ЄС» на 30 000 євро для студентів 3 курсу юридичного факультету.

4.1.2. Проєкт Модуль Жан Моне «Демократія участі й багаторівневе врядування в ЄС» (№ 101174724-EU-PartDemo). Г/10-23. На 35 000 євро. 2024-2027pp.

4.2. Одержання вітчизняних охоронних документів на об'єкт інтелектуальної власності:

4.2.1. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 136709 від 9 червня 2025 року на літературний письмовий твір наукового характеру «Посібник до семінарських занять та самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Демократія участі й багаторівневе управління в ЄС» («EU-PartDemo»)). Автори: Воронов М.М., Серьогін В.О.

4.2.2. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 136836 від 10 червня 2025 року. Літературний письмовий твір наукового характеру «Виборче право. Матеріали до семінарських занять та самостійної роботи студентів» («Виборче право»)). Автори: Гудзь Л. В., Воронов М.М., Зубенко Г. В.

4.2.3. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 136252 від 16 травня 2025 року. Літературний письмовий твір наукового характеру «Матеріали до семінарських занять та самостійної роботи студентів «Міжнародно-правове забезпечення міграційних процесів»» («МПЗМП»)). Автори: Гришко Л.М., Зубенко Г.В., Марцеляк С.М.

4.2.4. Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 138471 від 04 серпня 2025 року. Літературний письмовий твір наукового характеру «Сучасний конституціоналізм : матеріали до семінарських занять». Автори: Зубенко Г. В., Воронов М.М., Гудзь Л. В.

4.3. Участь в роботі науково-практичних конференцій, круглих столів тощо:

Міжнародна науково-практичної конференції молодих вчених «Права людини в правовій системі ЄС», яка відбудеться 26 квітня 2024 року в м. Харкові в рамках реалізації проекту Модуль Жана Моне «Конституційне право ЄС» (Project 101047498EU-Const) за фінансової підтримки Виконавчої агенції з освіти, аудіовізуалізації та культури Європейської Комісії ЄС. Харків. 26 квітня 2024 року

4.4. Кафедра конституційного і муніципального права юридичного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна організувала роботу Всеукраїнською круглого столу «Конституційне право ЄС: цінності, принципи, інститути», в рамках реалізації проекту Модуль Жана Моне «Конституційне право ЄС» (Project 101047498-EU-Const). 13 грудня 2024 року.

4.5.Сприяння науковій роботі студентів

4.5.1. Підготовка наукових робіт студентів, які стали переможцями на першому етапі Всеукраїнської олімпіади студентських наукових робіт. Другий етап не відбувся внаслідок війни.

4.5.2. Робота студентського наукового гуртка з актуальних проблем конституційного права (керівник – Воронов М.М.).

Керівництво науковою роботою студентів з підготовкою: доповіді на всеукраїнській Конференції:

1. Богданова Ілона (група ЮП-11).

2. Гусаков Всеволод (група ЮП-11).

Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «ВІД ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА – ДО ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ» Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна (4 червня 2025 р.)

4.6. Підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації (аспірантура):

4.6.1. Загальна кількість аспірантів на кафедрі: 14.

4.6.2. 08 серпня 2024 року, на засіданні разової спеціалізованої вченої ради, у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся успішний захист дисертаційного дослідження аспірантки кафедри конституційного і муніципального права юридичного факультету - Пустовалової Інни Сергіївни на тему: «Економічний вимір конституції» (Науковий керівник: д.ю.н., проф., декан юридичного факультету Серьогін В.О.). Рішенням разової спеціалізованої вченої ради здобувачці одноголосно було присуджено ступінь доктора філософії у галузі знань "Право" зі спеціальності 081 "Право".

4.6.3. Аспірантка Афоніна Ольга Володимирівна. «Конституційно-правові форми політичної активності громадян, що реалізуються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій» (науковий керівник – к.ю.н. доц. Воронов М.М.). Разова спеціалізована вчена рада. 07 травня 2025 року. Дисертація на ступінь доктора філософії у галузі знань «Право» зі спеціальності 081 «Право».

4.7. Проведення постійно діючого наукового семінару кафедри:

Науково-методичний семінар на тему "Актуальні питання викладання дисципліни "Демократія участі й багаторівневе управління в ЄС". 11 березня 2025 року.

4.8.1. Підготовка наукових висновків для органів державної влади та місцевого самоврядування, зокрема для судів Конституційного Суду України.

4.8.2. Участь у законопроектній роботі.

4.9. Сприяння практичній підготовці і працевлаштуванню студентів та випускників:

4.9.1. Проведення презентацій роботодавців, професійних організацій, професійних майстер-класів та відкритих лекцій роботодавців;

4.9.2. Персональна робота з випускниками шкіл, батьками тощо;

4.9.3. Участь в презентаціях факультету під час заходів на «Дні відкритих дверей».

4.10. Використання під час навчального процесу технічних засобів навчання:

використання проекторів для презентацій, інших технічних засобів під час лекцій та семінарських занять. Архітектоніка лекцій побудовано на використанні презентації.

Наукові праці викладачів кафедри у 2024 році

Serohin V. Prawa człowieka w Ukrainie – powojenna przyszłość ustala się już teraz. Ustrojowe konsekwencje przystąpienia Ukrainy do Unii Europejskiej i NATO / WSPiA, Rzeszowska Szkoła Wyższa: Monografie nr 45 / red.: K. Eckhardt, P. Stetsyuk. Rzeszów: BONUS LIBER, 2024. S.142-161.

Серьогін В. О. Права людини в Україні: повоєнне майбутнє визначається вже зараз. Політико-правові наслідки вступу України до Європейського Союзу та НАТО / WSPiA, Rzeszowska Szkoła Wyższa: Monografie nr 46 / red.: K. Eckhardt, P. Stetsyuk. Rzeszów: BONUS LIBER, 2024. S.148-168.

Воронов М.М. Дарована (октройована) конституція. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С.155-156.

Воронов М.М. Право на вільний розвиток особистості. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С.690-695.

Серьогін В.О. Конституційний статус особи. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 371-375.

Серьогін В.О. Конституційні права. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 389-395.

Серьогін В.О. Конституційні принципи правового статусу людини. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 395-398.

Серьогін В.О. Невідчужуваність прав і свобод людини. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 541-543.

Серьогін В.О. Непорушність прав і свобод людини. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 552-554.

Серьогін В.О. Персональні дані. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 622-627.

Серьогін В.О. Покоління прав людини. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 630-635.

Серьогін В.О. Право на захист персональних даних. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 698-704.

Серьогін В.О. Право на недоторканність житла. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 707-712.

Серьогін В.О. Право на недоторканність приватного життя (прайвесі). Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 712-717.

Серьогін В.О. Право на свободу та особисту недоторканність. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 749-753.

Серьогін В.О. Право на таємницю листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. Т. 4: Конституційне право / редкол. Ю.Г. Барабаш (голова) та ін. Харків: Право, 2024. С. 757-761.

Конституція України: науково-практичний коментар / Ю.Г. Барабаш, А.П. Гетьман, В.О. Серьогін та ін.; за заг. ред. Р.О. Стефанчука, О.В. Петришина. Київ: ВАІТЕ, 2024. 760 с. (Коментарі до статей 7, 105, 109, 111, 112).

Serohin V., Serohina S., Harashchuk I., Lialiuk O., Kopotun I. The role of state control in the implementation of legislation on local self-government. *Pakistan Journal of Criminology Issue*. 2024. Vol. 16. Issue 1. P. 145-159. URL: <https://doi.org/10.62271/pjc.16.1.145.159> (SCOPUS).

Trofymenko V., Serohin V., Fedorchenko O., Ovcharenko R., Kovalova Y. Protection of the civilian population from human rights violations through European mechanisms in wartime. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. Vol. 16. Issue 2. P. 545-559. URL: <https://doi.org/10.62271/pjc.16.2.545.559> (SCOPUS).

Serohin V., Serohina S., Boldyriev S., Steshenko T., Chyrkin A. State legal control over local self-government: mechanisms for countering crimes against the territorial integrity of Ukraine. *Pakistan Journal of Criminology*. 2024. Vol. 16. Issue 3. P. 663-680. URL: <https://doi.org/10.62271/pjc.16.3.663.680> (SCOPUS).

Гришко Л. М. Конституційні засади мовної політики арабомовних країн. Форум Права . 2024. № 79 (2). С. 70–83. DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.10933560>

Гришко Л.М. Актуальні проблеми взаємодії органів місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства в умовах воєнного стану. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право». 2024. № 38. С. 63-72.

Гришко Л.М. Актуальні питання досягнення партнерського рівня взаємодії в межах «демократії участі» у сфері місцевого самоврядування . Державне будівництво та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. 2024. № 48. С. 169-190.

Гудзь Л.В. Забезпечення прав людини у контексті впровадження електронного голосування в Україні: перспективи та ризики. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія : Право. 2024. Вип. 37. С.67-75.

Гудзь Л.В. Забезпечення права на приватність у контексті використання штучного інтелекту: потенційні загрози та шляхи їх подолання. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86 ч.1. С.175-180

Зубенко Г.В. Право політичних партій на відшкодування витрат на здійснення передвиборної агітації під час парламентських виборів в Україні та державах-членах ЄС. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. № 82. Т. 1. С. 171-176.

Зубенко Г.В. Обов’язок політичних партій подавати звіт про майно, доходи, витрати і зобов’язання фінансового характеру: вітчизняний досвід та європейські стандарти. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія : Право. 2024. № 37. С. 76-82.

Кагановська Т.Є., Серьогін В.О. Право на належне адміністрування як конституційне право особи: досвід ЄС. Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: Право. 2024. Вип. 37. С. 8-27.

Марцеляк О.В., Марцеляк С.М. Вплив міжнародних організацій на правотворчі процеси та конституційну реформу в Україні. Соціальне право. 2024. № 3. С. 94-102.

5. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

1. Воронов М.М. INTERNATIONAL REMOTE (ONLINE) SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL INTERNSHIP on the topic: PUBLIC MANAGEMENT AND ADMINISTRATION EXPERIENCE OF THE EUROPEAN UNION». Certificate PL № 110-05-2025. Instytut Spraw Administracyjnych. 20.02-15.05.2025, 180 s.a., 6 ECTS.
2. Воронов М.М. Сертифікат про підвищення кваліфікації серія ПК № 0530/25/ Міжнародна програма підвищення кваліфікації «Soft Skills у вищій освіті: експертиза ЄС». Обсяг програми у годинах: 180. Обсяг у кредитах ЄКТС: 6. Дата видачі: 31 травня 2025. The National University of Ostroh Academy. Jean Monnet Center of Excellence of the Erasmus+ program «Hub of European Solutions» № 101127578 - HEUS - ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH
- 3.Зубенко Г.В. Сертифікат про підвищення кваліфікації Серія ПК №0779/25 Міжнародна програма підвищення кваліфікації «Soft Skills у вищій освіті: експертиза ЄС» 31 травня 2025 р.

6. ДОСЯГНЕННЯ КАФЕДРИ

1. Реалізація на базі кафедри двох грантових проєктів:
 - 1.Проект Модуль Жан Моне Erasmus+ «Конституційне право ЄС» » (Project 101047498-EU-Const). Г/04-22
424 377,45 грн. протягом 2024-2025 навч. року
 2. Проект Модуль Жан Моне «Демократія участі й багаторівневе врядування в ЄС» (№ 101174724-EU-PartDemo). Г/10-23
674 958,25 грн.
протягом 2024-2025 навч. року
2. Підготовка посібника «Конституційне право ЄС» (електронна версія). Січень 2025 року
3. 08 серпня 2024 року на засіданні разової спеціалізованої вченої ради, у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся успішний захист дисертаційного дослідження аспірантки кафедри конституційного і муніципального права юридичного факультету - Пустовалової Інни Сергіївни на тему «Економічний вимір конституції» (Науковий керівник: д.ю.н., проф., декан юридичного факультету Серьогін В.О.).
- 4.07 травня 2025 року на засіданні разової спеціалізованої вченої ради, у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна відбувся успішний захист дисертаційного дослідження аспірантки кафедри конституційного і муніципального права юридичного факультету - Афоніної Ольги Володимирівни на тему «Конституційно-правові форми політичної активності громадян, що реалізуються за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій» (науковий керівник – к.ю.н. доц. Воронов М.М.).

7. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ

- 6.1. Системне впровадження інноваційних методів навчання.
- 6.2. Підготовка нових грантових проєктів.
- 6.3.Написання навчального посібника з навчальної дисципліни «Конституційне право України (Загальна частина)»
- 6.4.Активізація написання наукових статей в у журналах, що мають імпакт-фактор та/або реферуються системами *SCOPUS* або *Web of Science*.
- 6.5.Посилення профорієнтаційної роботи та участі у виконанні освітньої програми, що реалізується із залученням роботодавців/професійних організацій

Завідувач кафедри
30.08.2025

Марк ВОРОНОВ